

ΕΣΔΔΑ

*Κεντρική -Αποκεντρωμένη
Διοίκηση-
Τοπική Αυτοδιοίκηση*

Σχέση Κεντρικής Διοίκησης- Αποκεντρωμένης Διοίκησης-Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Κεντρική
Διοίκηση

Τοπική
Αυτοδιοίκηση

Αποκεντρωμένη
Διοίκηση

```
graph TD; A[Κεντρική Διοίκηση] --- B[Αποκεντρωμένη Διοίκηση]; C[Τοπική Αυτοδιοίκηση];
```

Χαρακτήρας της τοπικής αυτοδιοίκησης

- Πολιτικός
- Διοικητικός
- Κοινωνικός
- Συμμετοχικός
- Αναπτυξιακός

Αποκεντρωμένα κρατικά όργανα

- *Σύνταγμα 1925: το κράτος διαιρείται σε περιφέρειες, εντός των οποίων οι πολίτες διαχειρίζονται απ' ευθείας τις τοπικές υποθέσεις*
- Σύνταγμα του 1952: η διοικητική οργάνωση του κράτους βασίζεται στην αποκέντρωση και την τοπική αυτοδιοίκηση
- Σύνταγμα του 1975: η διοίκηση του κράτους οργανώνεται σύμφωνα με το αποκεντρωτικό σύστημα.

Νομοθετικές ρυθμίσεις

- Διάταγμα της 3^{ης} (15^{ης}) Απριλίου 1833: Νομάρχης-Νομαρχιακό Συμβούλιο και Έπαρχος και Επαρχιακό Συμβούλιο
- διάταγμα της 20^{ης} Ιουνίου (2 Ιουλίου) 1836: διοικητές και υποδιοικητές
- Ν. ΚΕ' / 1845: Νομάρχης-Έπαρχος
- Ν. 4134/28.2.-2.3/1913: Γενικός Διοικητής
- Ν. 3200/1955: Νομάρχης
- Ν.Δ. 175/24.9.1973: Περιφερειακές Διοικήσεις
- Ν.400/1976: Εφαρμογή του ν.3200/1995
- Ν. 2240/1994: Περιφερειακός Διευθυντής
- Ν. 2503/1997: Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας
- Ν. 3852/2010: Γενικός Γραμματέας Αποκεντρωμένης Διοίκησης
- Ν. 4325/2015: Συντονιστής Αποκεντρωμένης Διοίκησης

Ενδεικτικές Αρμοδιότητες περιφερειακών οργάνων

Τα κεντρικά όργανα παρακολουθούν,
συντονίζουν και εποπτεύουν το έργο των
αποκεντρωμένων κρατικών οργάνων

- Εκπρόσωποι της Κυβέρνησης στα διοικητικά όρια
- Άσκηση αρμοδιοτήτων που παραχωρούνται από τα κεντρικά όργανα
- Διοικητική Εποπτεία επί των αποφάσεων των συλλογικών οργάνων της τοπικής αυτοδιοίκησης

Αρμοδιότητες Αποκεντρωμένων Διοικήσεων

- Η εισήγηση για την απευθείας εκποίηση δημοσίων εκτάσεων ή για τη παραχώρηση κοινόχρηστων δημοτικών ή κοινοτικών εκτάσεων για ίδρυση ή επέκταση βιομηχανικών και βιοτεχνικών εγκαταστάσεων.
- Η διατύπωση γνώμης για την απαλλοτρίωση ιδιωτικών εκτάσεων για ίδρυση ή επέκταση αξίας λόγου επαρχιακής βιομηχανίας.
- Ο καθορισμός χρήσης γης για παραχώρηση ακινήτων για κοινωφελείς σκοπούς, στο πλαίσιο των γενικών κατευθύνσεων του χωροταξικού και πολεοδομικού σχεδιασμού

(Συνέχεια)

- Η έκδοση απόφασης για άρση απαγόρευσης δικαιοπραξιών λατομικού ή μεταλλευτικού περιεχομένου σε παραμεθόριες περιοχές, καθώς και η έκδοση απόφασης για την απόκτηση μεταλλευτικών δικαιωμάτων επί αδειών μεταλλευτικών ερευνών σε παραμεθόριες περιοχές.
- Η έκδοση απόφασης για την παραχώρηση ερευνητικών γεωτρήσεων του προς εκμετάλλευση σε δήμους.
- Η έγκριση διενέργειας μεταλλευτικών και λατομικών εργασιών εντός δημοσίων δασών και δασικών εκτάσεων
- Ο έλεγχος κυκλοφορίας φαρμακευτικών ιδιοσκευασμάτων και προϊόντων αρμοδιότητας Ε.Ο.Φ..
- Η τήρηση αντιτύπου Μητρώων Αρρένων των δήμων
- Οι εγγραφές, μεταβολές, διαγραφές και μετεγγραφές στα Μητρώα Αρρένων.
- Η οριστικοποίηση των Μητρώων Αρρένων και η επικύρωση του ετήσιου μητρώου Αρρένων.
- Η εξέταση των ενστάσεων που προβλέπονται από τη νομοθεσία περί Μητρώων Αρρένων.

(Συνέχεια)

- Η ανάθεση, παρακολούθηση και επίβλεψη της εκπόνησης, καθώς και η έγκριση μελετών Γενικών Πολεοδομικών Σχεδίων (ΓΠΣ) και των Σχεδίων Χωρικής και Οικιστικής Οργάνωσης Ανοικτής Πόλης (Σ.Χ.Ο.Ο.Α.Π.)
- Η παραχώρηση οικοπεδικών εκτάσεων της χερσαίας Ζώνης Λιμένα για την ανέγερση κτιρίων «Στέγης Λιμενεργάτη», καθώς και γραφείων κεφαλαίου αποζημίωσης φορτοεκφορτωτών σε μεταλλευτικές επιχειρήσεις.
- Η παραχώρηση χρήσης χώρων της Ζώνης Λιμένα σε μεταλλευτικές επιχειρήσεις.
- Η παραχώρηση ζωνών κατάληψης των εγγειοβελτιωτικών έργων για διαχείριση και εκμετάλλευση.
- Η έγκριση της παραχώρησης από το φορέα διοίκησης λιμένα, με αντάλλαγμα και για ορισμένο χρονικό διάστημα, της χρήσης χώρων που βρίσκονται εντός της Ζώνης Λιμένα.

(Συνέχεια)

- Η εξειδίκευση των γενικών κατευθύνσεων και οδηγιών στα θέματα πολεοδομικού σχεδιασμού οικιστικής πολιτικής και κατοικίας, καθώς και οικοδομικού και κτιριοδομικού κανονισμού.
- Η παρακολούθηση, ο συντονισμός και η διατύπωση απόψεων σε ότι αφορά προγράμματα μελετών (Γ.Π.Σ.) και πολεοδομικών μελετών.
- Η έγκριση πολεοδομικών μελετών σε περιοχές Β.Ε.ΠΕ.
- Η έκδοση αποφάσεων, επί ενστάσεων κατά πράξεων αναλογισμού.
- Η έγκριση σημειακών - εντοπισμένων τροποποιήσεων των εγκεκριμένων ρυμοτομικών σχεδίων και των χρήσεων και όρων δόμησης αυτών, σε Ο.Τ. επί του Βασικού Οδικού Δικτύου των νομών Αττικής και Θεσσαλονίκης, υπό την προϋπόθεση ότι δεν εμπίπτουν σε ζώνη πεντακοσίων μέτρων από την ακτή, σε παραδοσιακούς οικισμούς, σε τοπία ιδιαιτέρου φυσικού κάλλους, σε αρχαιολογικούς χώρους, σε δάση και δασικές εκτάσεις και σε περιοχές προστατευόμενες βάσει διεθνών συνθηκών (π.χ. RAMSAR) ή βάσει του ν. 1650/1986, όπως ισχύει.

(Συνέχεια)

- Η μέριμνα για τη σύνταξη οριζοντιογραφικού και υψομετρικού διαγράμματος αποτύπωσης του υδατορέματος που βρίσκεται εντός ή εκτός ρυμοτομικού σχεδίου ή εντός οικισμών που δεν έχουν ρυμοτομικό σχέδιο και η έκδοση απόφασης επικύρωσης του καθορισμού των οριογραμμών.
- Η κατάρτιση ετήσιων και πολυετών δασικών προγραμμάτων γενικότερου ενδιαφέροντος, καθώς και η μελέτη θεμάτων δασικής ανάπτυξης.
- Ο συντονισμός και η εποπτεία της σύνταξης των πάσης φύσεως δασικών προγραμμάτων σε επίπεδο νομού, καθώς και η εποπτεία εκτέλεσης τούτων.
- Η κατάρτιση μελετών δασοτεχνικών έργων διαπεριφερειακού επιπέδου.
- Ο συντονισμός, η παρακολούθηση και η εποπτεία εφαρμογής των μελετών για τα πάσης φύσεως δασοτεχνικά έργα.
- Ο σχεδιασμός των αναδασώσεων και της αντιχειμαρρικής προστασίας και η μέριμνα για την κατάρτιση πολυετών προγραμμάτων περιφερειακού επιπέδου.
- Η εισήγηση για τη σύσταση ή κατάργηση σταθμών δασοπροστασίας
- Η συγκρότηση, στελέχωση και εφοδιασμός με τα αναγκαία μέσα και εφόδια και η λειτουργία του περιφερειακού Συντονιστικού Κέντρου Δασοπυρκαγιών (Σ.Κ.Δ.) σε συνεργασία με το κεντρικό Συντονιστικό Κέντρο Δασοπυρκαγιών (Κ.Σ.Κ.Δ.)

(Συνέχεια)

- Ο έλεγχος κάθε φύσεως τηλεπικοινωνιακού εξοπλισμού της περιφέρειας, η συντήρηση και η επισκευή του
- Η συνεργασία για την επιχειρησιακή αξιοποίηση των εναέριων μέσων και τη συνδρομή αυτών σε επιχειρήσεις εκτός περιφέρειας.
- Η μελέτη των προβλημάτων και ο συντονισμός του έργου της εκμετάλλευσης των δημοσίων δασών.
- Ο συντονισμός της διάθεσης και εμπορίας των παραγόμενων δασικών προϊόντων.
- Η δασοπολιτική επιτήρηση επί των δημοσίων δασοπονιών. Η παρακολούθηση της εφαρμογής των μελετών διαχείρισης και η παροχή οδηγιών για την αποδοτικότερη οργάνωση της παραγωγής.
- Η μελέτη των προβλημάτων ανάπτυξης της ιδιωτικής δασοπονίας. Η μέριμνα κατανομής του μηχανικού εξοπλισμού στις αποκεντρωμένες υπηρεσίες και η παρακολούθηση της αξιοποίησης αυτού.
- Η παροχή οδηγιών για την προστασία, ανάπτυξη και επαύξηση του θηραματικού πλούτου και της άγριας πανίδας γενικότερα.
- Η μελέτη των προβλημάτων ανάπτυξης των δασικών βοσκοτόπων.
- Η συγκέντρωση, επεξεργασία, πινακοποίηση και τήρηση των απολογιστικών στοιχείων των δασικών προγραμμάτων.
- Η διάκριση και κατάταξη σε κατηγορίες οικισμών με πληθυσμό μικρότερο των δύο χιλιάδων (2.000) κατοίκων
- Ο έλεγχος και εποπτεία προστατευτικών έργων και προσχώσεων σε Ζώνη Αιγιαλού.
- Η διαχείριση Κεφαλαίων Αποζημίωσης Φορτοεκφορτωτών (ΚΑΦ),

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΝ

- Οργανισμός Λειτουργίας
- Περιεχόμενο:
- Οι υπηρεσιακές μονάδες και η διάρθρωσή τους (Γενικές Διευθύνσεις, Διευθύνσεις, "αυτοτελείς Διευθύνσεις", αυτοτελή Τμήματα, Τμήματα, "αυτοτελή Γραφεία" και Γραφεία).
- ii. Ο τίτλος, οι αρμοδιότητες και η έδρα κάθε μονάδας.
- iii. Οι οργανικές θέσεις ανά Διεύθυνση, κατά κατηγορίες, κλάδους, ειδικότητες και βαθμούς του μόνιμου προσωπικού.
- iv. Οι θέσεις του ειδικού επιστημονικού και του τεχνικού ή βοηθητικού προσωπικού, που μπορεί να προσλαμβάνεται με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου.
- v. Οι κατηγορίες και οι κλάδοι του προσωπικού, των οποίων οι υπάλληλοι κρίνονται για την κατάληψη θέσεων Προϊσταμένων, ανάλογα με την ειδικότητα του κλάδου και το αντικείμενο των συγκεκριμένων οργανικών μονάδων και vi. Κάθε άλλο θέμα που αφορά την οργάνωση και λειτουργία των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων.

Πρωτοβάθμια Τοπική Αυτοδιοίκηση

Δημοτικός Νόμος

- Ν. 27.12.1833 / 8.1.1834 «περί συστάσεως των δήμων»:
- Δήμοι τριών τάξεων αναλόγως του πληθυσμού
- Δημοτικές Αρχές: Δήμαρχος-Πάρεδροι-Δημοτικό Συμβούλιο
- Αρμοδιότητες Δήμων: Εξασφάλιση διαμονής και περίθαλψης στους δημότες, Εκτέλεση έργων υποδομής, Διαχείριση δημοτικής περιουσίας, αστυνόμευση δημοτικών χώρων.

Μεταρρύθμιση του 1912

Ν.ΔΝΖ/1912

1. Δήμοι και Κοινότητες, ως πρώτος βαθμός τοπικής Αυτοδιοίκησης.
2. Όργανα διοίκησης: Δήμαρχος-Πάρεδροι- Πρόεδροι Κοινότητας-Δημοτικό Συμβούλιο-Κοινοτικό Συμβούλιο
Δήμαρχος-Πρόεδρος Κοινότητας: Εκτελεστικά Όργανα
Δημοτικό και Κοινοτικό Συμβούλιο: Αποφασιστικά Όργανα
3. Εκούσιες Συνενώσεις Κοινοτήτων με διάταγμα
4. Δημιουργία Συνδέσμων Δήμων και Κοινοτήτων με αντικείμενο την κοινή εκτέλεση έργων και τη διενέργεια προμηθειών

Μεταρρύθμιση Ν.2539/1997

- Ν. 2539/1997: Αναγκαστικές συνενώσεις δήμων και κοινοτήτων.
- ΟΤΑ που συνενώθηκαν δημιουργούν:
- 1. Τοπικά Διαμερίσματα
- 2. Δημοτικά Διαμερίσματα
- Εκλέγονται: Πρόεδρος και συμβούλιο τοπικού και δημοτικού διαμερίσματος

Μεταρρύθμιση ν.3852/2010

- Αναγκαστική συνένωση δήμων και κοινοτήτων και δημιουργία δήμων ως πρώτη βαθμίδα τοπικής αυτοδιοίκησης.
- ΟΤΑ που συνενώθηκαν:
- 1. Τοπικές κοινότητες(με πληθυσμό μικρότερο των 2.000 κατοίκων)
- 2. Δημοτικές Κοινότητες(με πληθυσμό άνω των 2.000 κατοίκων)
- Όργανα διοίκησης τοπικών και δημοτικών κοινοτήτων: Πρόεδρος και Συμβούλιο Τοπικής και Δημοτικής Κοινότητας

Μεταρρύθμιση

N.4555/2018

- Θεσμοθετείται ένα σύστημα απλής αναλογικής για την ανάδειξη των τοπικών Αρχών
- Κατηγοριοποίηση Δήμων: α) Δήμοι Μητροπολιτικών Κέντρων. β) Μεγάλοι Ηπειρωτικοί Δήμοι και Δήμοι Πρωτεύουσες Νομών γ) Μεσαίοι Ηπειρωτικοί Δήμοι δ) Μικροί Ηπειρωτικοί και Μικροί Ορεινοί Δήμοι ε) Μεγάλοι και Μεσαίοι Νησιωτικοί Δήμοι. στ) Μικροί Νησιωτικοί Δήμοι
- Οι τοπικές και δημοτικές κοινότητες ονομάζονται «κοινότητες» και διακρίνονται σε:
 - 1.κοινότητες κάτω των 300 κατοίκων στις οποίες εκλέγεται πρόεδρος κοινότητας και
 - 2. κοινότητες άνω των τριακοσίων κατοίκων, τις οποίες εκλέγεται πρόεδρος και συμβούλιο κοινότητας.
- Ρυθμίζεται η διενέργεια τοπικών δημοψηφισμάτων
- Εισάγεται ο θεσμός του δημοτικού και περιφερειακού διαμεσολαβητή

Δεύτερος Βαθμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης

- Ν. ΑΦΝΣ / 1887 : Προβλέπει αιρετό νομαρχιακό συμβούλιο(ο νόμος δεν εφαρμόστηκε)
- Ν.ΒΧΕ' / 1899:Ο νομάρχης είναι αποκεντρωμένο κρατικό όργανο και πρόεδρος αιρετού νομαρχιακού συμβουλίου(δεν εφαρμόστηκε)
- Β.Δ. της 9/10.5.1923: άμεσα εκλεγμένο νομαρχιακό συμβούλιο(δεν εφαρμόστηκε)
- Ν.1622/1986: Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση σε επίπεδο νομού, πλην εξαιρέσεων που καθορίζονται με διάταγμα(Δεν εφαρμόστηκε)
- Ν.1878/1990:Δημιουργία δεύτερου βαθμού στον ίδιο νομό(καταργείται με το νόμο 1900/1990)
- Ν.2218/1994: Ίδρυση Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης σε επίπεδο νομού
- Ν. 3852/2010: Ίδρυση δεύτερου βαθμού τοπικής αυτοδιοίκησης σε επίπεδο περιφέρειας